

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

Tam tikrų valstybės pagalbos priemonių, susijusių su šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema po 2012 m., gairės

(SWD(2012) 130 final)

(SWD(2012) 131 final)

(Tekstas svarbus EEE)

(2012/C 158/04)

TURINYS

IŽANGA	6
VALSTYBĖS PAGALBOS POLITIKA IR ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ PREKYBOS SISTEMOS DIREKTYVA	6
1. KONKREČIOS PRIEMONĖS, KURIOMS TAIKOMOS ŠIOS GAIRĖS	7
1.1. Pagalba įmonėms, veikiančioms sektoriuose ir pasektoriuose, kuriems dėl į elektros kainas įtraukiamų su ES ŠESD ATLPS leidimais susijusių išlaidų kyla didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika (pagalba su išmetamaisiais teršalais susijusioms netiesioginėms išlaidoms kompensuoti)	7
1.2. Investicinė pagalba labai efektyviai veikiančioms elektrinėms, įskaitant naujas elektrines, pritaikytas surinkti ir saugoti anglies dioksidą	8
1.3. Pagalba, susijusi su galimu nemokamų pereinamojo laikotarpio apyvartinių taršos leidimų išdavimu elektros energijos gamybai modernizuoti	8
1.4. Pagalba, susijusi su mažų įrenginių ir ligoninių neįtraukimu į ES ŠESD ATLPS	9
2. TAIKYMO SRITIS IR APIBRĖŽTYS	9
2.1. Šių gairių taikymo sritis	9
2.2. Apibrėžtys	9
3. PAGAL SUTARTIES 107 STRAIPSNIO 3 DALĮ SUDERINAMOS PAGALBOS PRIEMONĖS	9
3.1. Pagalba įmonėms, veikiančioms sektoriuose ir pasektoriuose, kuriems dėl į elektros kainas įtraukiamų su ES ŠESD ATLPS leidimais susijusių išlaidų kyla didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika (pagalba su išmetamaisiais teršalais susijusioms netiesioginėms išlaidoms kompensuoti)	9
3.2. Investicinė pagalba naujomis labai efektyviai veikiančioms elektrinėms, įskaitant naujas elektrines, pritaikytas surinkti ir saugoti anglies dioksidą	11
3.3. Pagalba, susijusi su galimu nemokamų pereinamojo laikotarpio apyvartinių taršos leidimų išdavimu elektros energijos gamybai modernizuoti	12
3.4. Pagalba, susijusi su mažų įrenginių ir ligoninių neįtraukimu į ES ŠESD ATLPS	13
3.5. Proporcingumas	13
4. SUMAVIMAS	13
5. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS	13
5.1. Metinių ataskaitų teikimas	13
5.2. Skaidrumas	14
5.3. Stebėjimas	14
5.4. Taikymo laikotarpis ir peržiūra	14
I PRIEDAS	16
Apibrėžtys	16

II PRIEDAS	19
Sektoriai ir pasektoriai, kuriems <i>ex ante</i> kyla didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika dėl netiesioginių su išmetamaisiais teršalais susijusių išlaidų	19
III PRIEDAS	21
Produktų, priskiriamų II priede nurodytiems NACE kodams, elektros vartojimo efektyvumo santykiniai rodikliai	21
IV PRIEDAS	22
Didžiausi regionų išmetamo CO ₂ kiekio koeficientai skirtingose geografinėse teritorijose (tCO ₂ /MWh)	22

IŽANGA

VALSTYBĖS PAGALBOS POLITIKA IR ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ PREKYBOS SISTEMOS DIREKTYVA

1. 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB ⁽¹⁾ nustatyta Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ES ŠESD ATLPS), o Direktyva 2009/29/EB ⁽²⁾ ES ŠESD ATLPS patobulinta ir išplėsta jos taikymo sritis po 2013 m. sausio 1 d. Pakeista Direktyva 2003/87/EB ⁽³⁾ toliau vadinama ŠESD ATLPS direktyva. Direktyva 2009/29/EB – viena iš rinkinį sudarančių kelių teisės aktų, kuriuose numatytos kovos su klimato kaita, energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančios energijos gavybos skatinimo priemonės. Šis teisės aktų rinkinys iš esmės parengtas siekiant įgyvendinti bendrą Sąjungos aplinkosaugos tikslą iki 2020 m., palyginti su 1990 m., 20 % sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kieki ir padidinti energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių dalį iki 20 % visos ES suvartojamos energijos.
2. ŠESD ATLPS direktyvoje nustatytos šios tam tikroms įmonėms skirtos specialiosios ir laikinosios priemonės: pagalba elektros kainų padidėjimui, kuri lems dėl ES ŠESD ATLPS į elektros kainą įtraukiamos su ŠESD susijusios išlaidos (paprastai vadinamos netiesioginėmis su išmetamaisiais teršalais susijusiomis išlaidomis), kompensuoti, investicinė pagalba labai efektyviai veikiančioms elektrinėms, įskaitant naujas elektrines, pritaikytas surinkti CO₂ ir jį saugoti geologinėse saugyklose (pritaikytos surinkti ir saugoti anglies dioksidą) nekenkiant aplinkai, galimas nemokamų pereinamojo laikotarpio apyvartinių taršos leidimų išdavimas kai kurių valstybių narių elektros energijos sektoriuje, taip pat tam tikrų mažų įrenginių neįtraukimas į ES ŠESD ATLPS, kai netaikant ES ŠESD ATLPS, išmetamų ŠESD kiekį galima sumažinti mažesnėmis administracinėmis išlaidomis.
3. Viena iš specialiųjų ir laikinųjų priemonių, kurias numatyta taikyti įgyvendinant ŠESD ATLPS direktyvą, yra valstybės pagalba, kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje. Vadovaujantis Sutarties 108 straipsniu, valstybės narės turi pranešti Komisijai apie valstybės pagalbą ir negali jos skirti, kol Komisija jai nepritarė.
4. Siekiant užtikrinti skaidrumą ir teisinį tikrumą, šiose gairėse paaiškinami suderinamumo kriterijai, kurie bus taikomi šioms valstybės pagalbos priemonėms, susijusioms su šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema, patobulinta ir išplėsta Direktyva 2009/29/EB.
5. Atsižvelgiant į 2005 m. valstybės pagalbos veiksmų plane ⁽⁴⁾ nustatytą pusiausvyros kriterijų, įgyvendinant ES ŠESD ATLPS pagrindinis valstybės pagalbos kontrolės tikslas yra užtikrinti, kad taikant valstybės pagalbos priemones išmetamų ŠESD kiekis sumažėtų labiau nei neskiriant pagalbos ir kad teigiamas pagalbos poveikis nusvertų jos neigiamą poveikį konkurencijos iškraipymo vidaus rinkoje požiūriu. Valstybės pagalba turi būti būtina ŠESD ATLPS aplinkosaugos tikslui pasiekti (pagalbos būtinumas) ir turi būti ne didesnė nei būtina tam tikram aplinkos apsaugos lygiui užtikrinti (pagalbos proporcingumas), kad konkurencija ir prekyba vidaus rinkoje nebūtų netinkamai iškraipytos.
6. Kadangi Direktyvos 2009/29/EB nuostatos bus taikomos nuo 2013 m. sausio 1 d., valstybės pagalba su šia direktyva susijusiai naštai sumažinti iki šios dienos negali būti laikoma būtina. Todėl priemonės, kurioms taikomos šios gairės, galima leisti taikyti tik 2013 m. sausio 1 d. ir vėliau patirtoms išlaidoms kompensuoti, išskyrus pagalbą, susijusią su galimu nemokamų pereinamojo laikotarpio apyvartinių taršos leidimų išdavimu elektros energijos gamybai modernizuoti (kai kuriose valstybėse narėse) – tokia pagalba tam tikromis aplinkybėmis gali būti skiriama į nacionalinį planą įtrauktoms nuo 2009 m. birželio 25 d. vykdomoms investicijoms.

⁽¹⁾ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

⁽²⁾ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/29/EB, iš dalies keičianti Direktyvą 2003/87/EB, siekiant patobulinti ir išplėsti Bendrijos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (OL L 140, 2009 6 5, p. 63).

⁽³⁾ 2004 m. spalio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/101/EB (OL L 338, 2004 11 13, p. 18); 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/101/EB (OL L 8, 2009 1 13, p. 3); 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 219/2009 (OL L 87, 2009 3 31, p. 109).

⁽⁴⁾ Valstybės pagalbos veiksmų planas „Mažesnė ir tikslingesnė valstybės pagalba: 2005–2009 m. valstybės pagalbos reformos programa“, COM(2005) 107 galutinis, 2005 6 7.

1. KONKREČIOS PRIEMONĖS, KURIOMS TAIKOMOS ŠIOS GAIRĖS

1.1. Pagalba įmonėms, veikiančioms sektoriuose ir pasektoriuose, kuriems dėl į elektros kainas įtraukiamų su ES ŠESD ATLPS leidimais susijusių išlaidų kyla didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika (pagalba su išmetamaisiais teršalais susijusioms netiesioginėms išlaidoms kompensuoti)

7. Pagal ŠESD ATLPS direktyvos 10a straipsnio 6 dalį valstybės narės gali skirti valstybės pagalbą sektoriuose arba pasektoriuose, kuriems kyla didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika dėl į elektros kainas įtraukiamų su ŠESD susijusių išlaidų (toliau – netiesioginės su išmetamaisiais teršalais susijusios išlaidos), siekiant tas išlaidas kompensuoti vadovaujantis valstybės pagalbos taisyklėmis. Šiose gairėse sąvoka „anglies dioksido nutekėjimas“ vartojama pasaulio mastu išmetamų ŠESD kiekio didėjimo galimybei apibūdinti, jeigu įmonės, negalėdamos perkelti dėl ES ŠESD ATLPS padidėjusių išlaidų savo klientams taip, kad neprarastų didelės rinkos dalies, perkeltų gamybą už Sąjungos ribų.
8. Mažinant anglies dioksido nutekėjimo riziką siekiama aplinkosaugos tikslo, kadangi nesant privalomojo tarptautinio susitarimo dėl išmetamų ŠESD kiekio mažinimo, valstybės pagalba siekiama užkirsti kelią pasaulio mastu išmetamų ŠESD kiekio didėjimui dėl gamybos perkėlimo už Sąjungos ribų. Tačiau pagalba netiesioginėms su išmetamaisiais teršalais susijusioms išlaidoms kompensuoti taip pat gali turėti neigiamą poveikį ES ŠESD ATLPS veiksmingumui. Netikslingai skiriant valstybės pagalbą, pagalbos gavėjai būtų atleisti nuo išlaidų, susijusių su netiesiogiai išmetamais teršalais, todėl sumažėtų išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo ir naujovių diegimo šiame sektoriuje paskatų veiksmingumas. Todėl išmetamųjų teršalų mažinimo išlaidos daugiausia tektų kitiems ūkio sektoriams. Be to, dėl tokios valstybės pagalbos gali būti stipriai iškraipyta konkurencija vidaus rinkoje, visų pirma, kai dėl skirtingų biudžeto apribojimų tame pačiame sektoriuje skirtingose valstybėse narėse veikiančioms įmonėms yra taikomos nevienodos sąlygos. Todėl šiomis gairėmis reikia pasiekti tris konkrečius tikslus: kuo labiau sumažinti anglies dioksido nutekėjimo riziką, toliau siekti ES ŠESD ATLPS tikslo ekonomiškai mažinti anglies dioksido kiekį ir kuo labiau sumažinti konkurencijos vidaus rinkoje iškraipymą.
9. Vykstant Direktyvos 2009/29/EB priėmimo procesui Komisija paskelbė pareiškimą ⁽⁵⁾, kuriame išdėstė pagrindinius principus, kuriais ketino vadovautis vertindama valstybės pagalbą netiesioginėms su išmetamaisiais teršalais susijusioms išlaidoms kompensuoti, kad būtų išvengta netinkamo konkurencijos iškraipymo.
10. Komisija Sąjungos lygmeniu įvertino, kokią netiesioginių su išmetamaisiais teršalais susijusių išlaidų dalį sektoriai ar pasektoriai galėtų įtraukti į produktų kainas taip, kad už Sąjungos ribų veikiantys ir daugiau anglies dioksido į aplinką išskiriantys įrenginiai neperimtų didelės tų sektorių ar pasektorių rinkos dalies.
11. Didžiausia pagalbos suma, kurią valstybė narė gali skirti, turi būti apskaičiuojama pagal formulę, kurioje atsižvelgiama į įrenginio pradinį gamybos apimtys lygį arba pradinį elektros vartojimo lygį, kaip apibrėžta šiose gairėse, taip pat kurą deginančių įrenginių tiekiamos elektros energijos išmetamo CO₂ kiekio koeficientą skirtingose geografinėse teritorijose. Jeigu į elektros tiekimo sutartis neįtrauktos CO₂ išlaidos, valstybės pagalba nebus skiriama. Taikant šią formulę užtikrinama, kad pagalba būtų proporcinga ir kad būtų išsaugotos paskatos didinti elektros vartojimo efektyvumą ir pereiti nuo vadinamosios „pilkosios“ prie „žaliosios“ elektros energijos pagal Direktyvos 2009/29/EB 27 konstatuojamąją dalį.
12. Be to, siekiant kuo labiau sumažinti konkurencijos vidaus rinkoje iškraipymą ir toliau siekti ES ŠESD ATLPS tikslo ekonomiškai mažinti anglies dioksido kiekį, skiriama pagalba negali būti kompensuojamos visos į elektros kainas įtraukiamos su ESL susijusios išlaidos, taip pat ilgainiui pagalba turi būti mažinama. Skiriant veiklos pagalbą, labai svarbu mažinti pagalbos intensyvumą, kad neatsirastų priklausomybė nuo pagalbos. Be to, mažinant pagalbos intensyvumą bus išsaugotos ir ilgalaikės paskatos į elektros kainas įtraukti visas su aplinkosauga susijusias išorines išlaidas, ir trumpalaikės paskatos pradėti taikyti mažiau CO₂ išskiriančias elektros energijos gamybos technologijas, be to, taip pagrindžiamas pagalbos laikinumas ir padedama pereiti prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos.

⁽⁵⁾ Priedo 15713/1/08REV1 II priedas, 2008 m. lapkričio 18 d. (25.11), <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P6-TA-2008-0610&format=XML&language=EN>

1.2. Investicinė pagalba labai efektyviai veikiančioms elektrinėms, įskaitant naujas elektrines, pritaikytas surinkti ir saugoti anglies dioksidą

13. Vadovaudamasi Komisijos pareiškimu Europos Vadovų Tarybai ⁽⁶⁾, susijusiu su ŠESD ATLPS direktyvos 10 straipsnio 3 dalimi, dėl įplaukų, gautų iš aukcionuose parduotų leidimų, 2013–2016 m. valstybės narės gali panaudoti šias įplaukas labai efektyviai veikiančių elektrinių, įskaitant naujas elektrines, pritaikytas surinkti ir saugoti anglies dioksidą, statyboms remti. Šios nuostatos sąlyga yra ta, kad pagal 2009 m. balandžio 23 d. Tarybos direktyvos 2009/31/EB ⁽⁷⁾ dėl anglies dioksido geologinio saugojimo 33 straipsnį valstybės narės turi užtikrinti, kad kurą deginančių įrenginių, kurių vardinė elektros energijos galia viršija 300 MW, operatoriai įvertintų tam tikras sąlygas, t. y. ar esama tinkamų saugyklų, ar techniškai ir ekonomiškai įmanoma transportuoti CO₂ ir ar techniškai ir ekonomiškai įmanoma įrengti CO₂ surinkimo įrangą. Jeigu vertinimo rezultatai teigiami, reikia palikti pakankamai erdvės būtinai CO₂ surinkimo ir suslėgimo įrangai sumontuoti ⁽⁸⁾.
14. Tokios pagalbos tikslas turi būti stiprinti aplinkos apsaugą siekiant sumažinti išmetamo CO₂ kiekį, palyginti su naujausiomis technologijomis, ir pašalinti rinkos nepakankamumą darant didelį poveikį aplinkos apsaugai. Pagalba turi būti būtina, turėti skatinamąjį poveikį ir būti proporcinga. Pagalba anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijoms diegti nepatenka į šių gairių taikymo sritį ir yra vertinama pagal kitas galiojančias valstybės pagalbos taisykles, visų pirma Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai gaires ⁽⁹⁾.
15. Siekiant užtikrinti pagalbos proporcingumą, didžiausias pagalbos intensyvumas turi būti nustatomas atsižvelgiant į tai, kaip naująja elektrine padedama stiprinti aplinkos apsaugą ir mažinti išmetamo CO₂ kiekį (siekiant ŠESD ATLPS direktyvoje nustatyto tikslo). Todėl naujoms elektrinėms, pradėjusioms diegti visą anglies dioksido surinkimo ir saugojimo grandinę (toliau – CCS grandinė) (t. y. ją įrengti ir faktiškai pradėti rinkti, transportuoti ir saugoti CO₂) iki 2020 m., turi būti atlyginta, palyginti su naujomis elektrinėmis, kurios yra pritaikytos surinkti ir saugoti anglies dioksidą, tačiau iki 2020 m. anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijų diegti nepradėjo. Be to, svarstant du panašius projektus, skirtus naujoms elektrinėms, pritaikytoms surinkti ir saugoti anglies dioksidą, leistinas didžiausias pagalbos intensyvumas turi būti didesnis, kai projektai atrenkami per tikrai konkurencingą konkursą, kuriame taikomi aiškūs, skaidrūs ir nediskriminaciniai kriterijai ir kuriuo veiksmingai užtikrinama, kad pagalba būtų ne didesnė nei būtina ir kad ja būtų skatinama konkurencija elektros energijos gamybos rinkoje. Tokiomis aplinkybėmis galima laikytis prielaidos, jog teikiant atitinkamus pasiūlymus bus atsižvelgta į visą galimą naudą, kurios gali turėti papildomos investicijos.

1.3. Pagalba, susijusi su galimu nemokamų pereinamojo laikotarpio apyvartinių taršos leidimų išdavimu elektros energijos gamybai modernizuoti

16. Pagal ŠESD ATLPS direktyvos 10c straipsnį valstybės narės, atitinkančios tam tikras sąlygas, susijusias su jų nacionalinio elektros energijos tinklo tarpusavio jungtimis arba iškastinio kuro dalimi elektros gamybos rinkoje bei BVP vienam gyventojui, palyginti su ES vidurkiu, turi galimybę laikinai nesilaikyti principo parduoti visus leidimus aukcione ir išduoti nemokamus leidimus iki 2008 m. gruodžio 31 d. veikusių elektros gamybos įrenginių operatoriams ar elektros gamybos įrenginių operatoriams, kurių su modernizavimu susijusios investicijos praktiškai pradėtos iki 2008 m. gruodžio 31 d. Išduodamos nemokamus leidimus elektros gamybos įrenginių operatoriams, kriterijus atitinkančios valstybės narės turi pateikti nacionalinį investicijų planą (toliau – nacionalinis planas), kuriame būtų nurodytos nemokamų leidimų gavėjų ar kitų operatorių investicijos į infrastruktūros įrengimą ir modernizavimą, švarias technologijas ir energijos išteklių ir tiekimo šaltinių įvairinimą.

⁽⁶⁾ Tarybos generalinio sekretoriato I/A pastabos COREPER/TARYBAI priedas 8033/09 ADD 1 REV 1, 2009 m. kovo 31 d.

⁽⁷⁾ 2009 m. balandžio 23 d. Direktyva 2009/31/EB, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 85/337/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB, 2008/1/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 (OL L 140, 2009 6 5, p. 114).

⁽⁸⁾ OL C 82, 2008 4 1, p. 1.

⁽⁹⁾ Žr. 8 išnašą.

17. Toks nukrypimas nuo visų leidimų pardavimo aukcione principo, teikiant pereinamojo laikotarpio nemokamus apyvartinius taršos leidimus, yra valstybės pagalba, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje, nes valstybės narės išduodamos nemokamus leidimus netenka įplaukų ir suteikia atrankų pranašumą elektros gamybos įrenginių operatoriams. Elektros gamybos įrenginių operatoriai gali konkuruoti su kitų valstybių narių elektros gamybos įrenginių operatoriais, todėl gali būti iškraipyta konkurencija arba kilti grėsmė, kad konkurencija bus iškraipyta, ir paveikta prekyba vidaus rinkoje. Valstybės pagalba teikiama ir investicijų lygmeniu, nes investuodami nemokamų leidimų gavėjai patirs mažesnes išlaidas.

1.4. Pagalba, susijusi su mažų įrenginių ir lignoninių neįtraukimu į ES ŠESD ATLPS

18. Pagal ŠESD ATLPS direktyvos 27 straipsnį valstybės narės gali į ES ŠESD ATLPS neįtraukti mažų įrenginių ir lignoninių, jeigu tiems mažiems įrenginiams ir lignoninėms taikomos priemonės, kuriomis tiek pat sumažinamas išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis. Valstybės narės gali siūlyti mažiems įrenginiams ir lignoninėms skirtas priemones, kurias taikant išmetamųjų teršalų sumažėtų tiek pat, kiek taikant ES ŠESD ATLPS. Suteikiant galimybę neįtraukti mažų įrenginių ir lignoninių į ES ŠESD ATLPS siekiama kuo labiau sumažinti administracines išlaidas kiekvienai į ŠESD ATLPS neįtrauktai CO₂ ekvivalento tonai.
19. Mažų įrenginių ir lignoninių neįtraukimas į ES ŠESD ATLPS taip pat gali būti laikomas valstybės pagalba. Valstybės narėms paliekama didelė veiksmų laisvė nuspręsti, ar neįtraukti mažų įrenginių į ES ŠESD ATLPS ir, jei taip, kokių rūšių įrenginių neįtraukti, taip pat nuspręsti, kokios rūšies priemonių reikalauti. Todėl negalima atmesti galimybės, kad valstybių narių nustatytais priemonėmis mažiems įrenginiams ar lignoninėms, kurie neįtraukti į ES ŠESD ATLPS, gali būti suteiktas ekonominis pranašumas, dėl kurio gali būti iškraipyta konkurencija ar kilti grėsmė, kad konkurencija bus iškraipyta, ir paveikta prekyba vidaus rinkoje.

2. TAIKYMO SRITIS IR APIBRĖŽTYS

2.1. Šių gairių taikymo sritis

20. Šios gairės taikomos tik konkrečioms pagalbos priemonėms, kurias numatyta taikyti įgyvendinant ŠESD ATLPS direktyvą. Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai Bendrijos gairės⁽¹⁰⁾ šioms priemonėms netaikomos.

2.2. Apibrėžtys

21. Šiose gairėse vartojamų sąvokų apibrėžtys pateiktos I priede.

3. PAGAL SUTARTIES 107 STRAIPSNIO 3 DALĮ SUDERINAMOS PAGALBOS PRIEMONĖS

22. Valstybės pagalba gali būti paskelbta suderinama su vidaus rinka, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punkte, jeigu dėl jos padidėja aplinkos apsaugos lygis (sumažinamas išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis) ir ji neturi tokio neigiamo poveikio prekybos sąlygoms, kad būtų pažeistas bendrasis interesas. Vertindama pagalbos priemonės suderinamumą, Komisija palygina teigiamą pagalbos priemonės poveikį siekiant bendrojo intereso tikslo su galimu neigiamu jos poveikiu, kaip antai prekybos ir konkurencijos iškraipymu. Dėl to pagalbos schemų taikymo trukmė turi būti ne ilgesnė nei šių gairių galiojimo trukmė. Tuo neapribojama valstybės narės teisė pakartotinai pranešti apie priemonę, kurią ketinama taikyti ilgiau, nei nustatyta Komisijos sprendime, kuriuo patvirtinta pagalbos schema.

3.1. Pagalba įmonėms, veikiančioms sektoriuose ir pasektoriuose, kuriems dėl į elektros kainas įtraukiamų su ES ŠESD ATLPS leidimais susijusių išlaidų kyla didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika (pagalba su išmetamaisiais teršalais susijusioms netiesioginėms išlaidoms kompensuoti)

23. II priede išvardytuose sektoriuose ir pasektoriuose pagalba, skiriama kompensuoti nuo 2013 m. sausio 1 d. patirtoms su ES ŠESD ATLPS leidimais susijusioms išlaidoms, įtraukiamoms į elektros kainas įgyvendinant ŠESD ATLPS direktyvą, bus laikoma suderinama su vidaus rinka, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punkte, jei bus įvykdytos šiame skirsnyje nustatytos sąlygos.

⁽¹⁰⁾ Žr. 8 išnašą.

Pagalbos tikslas ir būtinumas

24. Taikant šias gaires, pagalbos tikslas – užtikrinti, kad dėl pagalbos gavėjo patiriamų į elektros kainas įtraukiamų su ESL susijusių išlaidų nekiltų didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, jeigu jo konkurentai trečiojoje valstybėje nepatiria panašių į elektros kainas įtraukiamų su CO₂ susijusių išlaidų, o pagalbos gavėjas tų išlaidų negali įtraukti į produktų kainas, neprarasdamas didelės rinkos dalies.
25. Taikant šias gaires, laikoma, kad didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika kyla tik tada, kai pagalbos gavėjas veikia kuriame nors iš II priede išvardytų sektorių ar pasektorių.

Didžiausias pagalbos intensyvumas

26. Pagalbos intensyvumas negali viršyti 85 % tinkamų finansuoti išlaidų, patirtų 2013, 2014 ir 2015 m., 80 % tinkamų finansuoti išlaidų, patirtų 2016, 2017 ir 2018 m., ir 75 % tinkamų finansuoti išlaidų, patirtų 2019 ir 2020 m.

Didžiausios pagalbos sumos apskaičiavimas

27. Už produktų gamybą II priede išvardytuose sektoriuose ir pasektoriuose įrenginio operatoriui mokėtina didžiausia pagalbos suma apskaičiuojama pagal šią formulę:
- a) Jeigu pagalbos gavėjo gaminamiems produktams taikomi III priede nurodyti elektros vartojimo efektyvumo santykiniai rodikliai, įrenginio operatoriui už per t metus patirtas išlaidas mokėtina didžiausia pagalbos suma apskaičiuojama taip:

$$A_{\max t} = A_t \times C_t \times P_{t-1} \times E \times BO$$

Šioje formulėje A_t – pagalbos intensyvumas t metais, išreikštas trupmena (pvz., 0,8); C_t – taikytinas išmetamo CO₂ kiekio koeficientas (tCO₂/MWh) (t metais); P_{t-1} – išankstinė ESL kaina t-1 metais (EUR/tCO₂); E – taikytinas III priede apibrėžtas konkretaus produkto elektros vartojimo efektyvumo santykinis rodiklis; BO – pradinis našumas. Šios sąvokos apibrėžtos I priede.

- b) Jeigu pagalbos gavėjo gaminamiems produktams netaikomi III priede nurodyti elektros vartojimo efektyvumo santykiniai rodikliai, įrenginio operatoriui už per t metus patirtas išlaidas mokėtina didžiausia pagalbos suma apskaičiuojama taip:

$$A_{\max t} = A_t \times C_t \times P_{t-1} \times EF \times BEC$$

Šioje formulėje A_t – pagalbos intensyvumas t metais, išreikštas trupmena (pvz., 0,8); C_t – taikytinas išmetamo CO₂ kiekio koeficientas (tCO₂/MWh) (t metais); P_{t-1} – išankstinė ESL kaina t-1 metais (EUR/tCO₂); EF – atsarginis elektros vartojimo efektyvumo santykinis rodiklis; BEC – pradinis elektros vartojimas (MWh). Šios sąvokos apibrėžtos I priede.

28. Jeigu įrenginio operatorius gamina produktus, kuriems taikomas III priede nurodytas elektros vartojimo efektyvumo santykinis rodiklis, ir produktus, kuriems taikomas atsarginis elektros vartojimo efektyvumo santykinis rodiklis, kiekvienam produktui suvartojamą elektros kiekį reikia padalyti atsižvelgiant į atitinkamą kiekvieno produkto gamybos apimtį tonomis.
29. Jeigu įrenginio operatorius gamina produktus, kurie atitinka pagalbos skyrimo kriterijus (pvz., jie priskiriami II priede išvardytiems kriterijus atitinkantiems sektoriams ar pasektoriams), ir produktus, kurie pagalbos skyrimo kriterijų neatitinka, didžiausia mokėtina suma apskaičiuojama tik pagalbos skyrimo kriterijus atitinkantiems produktams.
30. Pagalba gali būti mokama pagalbos gavėjui tais metais, kuriais patiriamos išlaidos, arba kitais metais. Jeigu pagalba mokama tais metais, kuriais patiriamos išlaidos, turi būti sukurtas *ex post* mokėjimų koregavimo mechanizmas, siekiant užtikrinti, kad visos pagalbos permokos būtų grąžintos iki kitų metų liepos 1 d.

Skatinamasis poveikis

31. Skatinamojo poveikio reikalavimas laikomas įvykdytu, jeigu tenkinamos visos 3.1 skirsnyje išdėstytos sąlygos.

3.2. Investicinė pagalba naujoms labai efektyviai veikiančioms elektrinėms, įskaitant naujas elektrines, pritaikytas surinkti ir saugoti anglies dioksidą

32. 2013 m. sausio 1 d.–2016 m. gruodžio 31 d. naujoms labai efektyviai veikiančioms elektrinėms skiriama investicinė pagalba bus laikoma suderinama su vidaus rinka, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punkte, jeigu tenkinamos šiame skirsnyje išdėstytos sąlygos.
33. Investicinė pagalba naujoms labai efektyviai veikiančioms elektrinėms gali būti skiriama tik jei tenkinamos šios sąlygos:

- a) naujos labai efektyviai veikiančios elektrinės efektyvumas didesnis už elektrinių suderintąją naudingumo atskaitinę vertę, nurodytą 2011 m. gruodžio 19 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimo 2011/877/EB, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/8/EB nustatomos atskirosios elektros energijos ir šilumos gamybos naudingumo suderintosios atskaitinės vertės⁽¹⁾, I priede, arba susijusių naudingumo atskaitinę vertę, galiojančią pagalbos skyrimo metu. Naujos labai efektyviai veikiančios elektrinės, kurios tik atitinka tas naudingumo atskaitines vertes, neatitinka pagalbos skyrimo kriterijų; ir
- b) pagalbą skiriančios institucijos patvirtinimo sprendimas priimtas 2013 m. sausio 1 d.–2016 m. gruodžio 31 d.

Pagalbos tikslas ir būtinumas

34. Valstybės narės turi įrodyti, kad pagalba siekiama pašalinti rinkos nepakankamumą darant didelį poveikį aplinkos apsaugai. Pagalba turi turėti skatinamąjį poveikį, t. y. paskatinti pagalbos gavėją pakeisti savo elgesį; toks skatinamasis poveikis įrodomas atliekant priešingos padėties analizę, iš kurios matyti, kad be pagalbos gavėjas nebūtų investavęs. Be to, remiamo projekto negalima pradėti įgyvendinti, kol nepateikta paraiška gauti pagalbą. Galiausiai, valstybės narės turi įrodyti, kad pagalba neturi tokio neigiamo poveikio prekybos sąlygoms, kad būtų pažeistas bendrasis interesas, visų pirma tais atvejais, kai pagalba skiriama ribotam pagalbos gavėjų skaičiui arba kai dėl pagalbos gali sustiprėti pagalbos gavėjų padėtis rinkoje (įmonių grupių lygmeniu).

Tinkamos finansuoti išlaidos

35. Tinkamos finansuoti išlaidos neviršys visų išlaidų investicijoms į naują įrenginį (materialųjį ir nematerialųjį turtą), kurios tikrai būtinos naujai elektrinei pastatyti. Be to, statant elektrinę, pritaikytą surinkti ir saugoti anglies dioksidą, tinkamomis finansuoti bus laikomos išlaidos, patirtos siekiant įrodyti bendras ekonomines ir technines galimybes įdiegti visą CCS grandinę. Išlaidos, patirtos surinkimo, transportavimo ir saugojimo įrangai įrengti, nebus laikomos tinkamomis finansuoti pagal šias gaires, nes anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijų diegimas vertinamas pagal Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai gaires.

Didžiausias pagalbos intensyvumas

36. Pagalba naujoms labai efektyviai veikiančioms elektrinėms, kurios pritaikytos surinkti ir saugoti anglies dioksidą ir kurių visa CCS grandinė pradėta diegti iki 2020 m., negali viršyti 15 % tinkamų finansuoti išlaidų.
37. Pagalba naujoms labai efektyviai veikiančioms elektrinėms, kurios pritaikytos surinkti ir saugoti anglies dioksidą, tačiau visa CCS grandinė nepradėta diegti iki 2020 m., ir kurioms pagalba skiriama po tikrai konkurencingo konkurso, kuriuo skatinama: i) naujojoje elektrinėje naudoti mažiausiai aplinkai kenkiančias elektros gamybos technologijas, dėl kurių į aplinką išmetama mažiau CO₂, palyginti su naujausiomis technologijomis; ir ii) konkurencija elektros gamybos rinkoje, negali viršyti 10 % tinkamų finansuoti išlaidų. Tokiame konkurse turi būti taikomi aiškūs, skaidrūs ir nediskriminaciniai kriterijai ir sudarytos tokios sąlygos, kad jame galėtų dalyvauti pakankamas skaičius įmonių. Be to, su konkursu susijęs biudžetas turi būti numatytas kaip privalomas apribojimas, atsižvelgiant į tai, kad pagalbą gali gauti ne visi jo dalyviai.

⁽¹⁾ OL L 343, 2011 12 23, p. 91.

38. Pagalba naujoms labai efektyviai veikiančioms elektrinėms, kurios netenkina 36 ir 37 punktuose nustatytų sąlygų, pagalba negali viršyti 5 % tinkamų finansuoti išlaidų.
39. Jeigu visa CCS grandinė nepradedama diegti iki 2020 m., pagalba bus sumažinta iki 5 % tinkamų finansuoti išlaidų investicijoms arba iki 10 %, jeigu tenkinamos 3.2 skirsnio 37 punkte nustatytos sąlygos. Jei pagalbos suma buvo sumokėta iš anksto, valstybės narės susigrąžina permokėtą pagalbos sumą.

3.3. Pagalba, susijusi su galimu nemokamų pereinamojo laikotarpio apyvartinių taršos leidimų išdavimu elektros energijos gamybai modernizuoti

40. Vadovaujantis ŠESD ATLPS direktyvos 10c straipsniu, 2013 m. sausio 1 d.–2019 m. gruodžio 31 d. valstybės pagalba, susijusi su galimu nemokamų pereinamojo laikotarpio apyvartinių taršos leidimų išdavimu elektros energijos gamybai modernizuoti ir nacionaliniuose planuose numatytomis investicijomis, bus laikoma suderinama su vidaus rinka, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punkte, jei tenkinamos visos toliau nurodytos sąlygos:
- a) nemokami pereinamojo laikotarpio leidimai išduodami pagal ŠESD ATLPS direktyvos 10c straipsnį ir vadovaujantis Komisijos sprendimu dėl nemokamų pereinamojo laikotarpio apyvartinių taršos leidimų išdavimo elektros energijos gamybos įrenginių operatoriams metodikos gairių pagal ŠESD ATLPS direktyvos 10c straipsnio 3 dalį⁽¹²⁾ bei Komisijos komunikatu dėl neprivalomo ŠESD ATLPS direktyvos 10c straipsnio taikymo⁽¹³⁾;
  - b) nacionaliniu planu siekiama įgyvendinti bendrojo intereso tikslą, kaip antai didinti aplinkos apsaugos lygį atsižvelgiant į bendrus ŠESD ATLPS direktyvoje nustatytus tikslus;
  - c) nacionaliniame plane numatytos investicijos į infrastruktūros įrengimą ir modernizavimą, švarias technologijas ir nacionalinių energijos išteklių ir tiekimo šaltinių įvairinimą pagal ŠESD ATLPS direktyvą po 2009 m. birželio 25 d.;
  - d) nemokamų leidimų rinkos kaina (įmonių grupių lygmeniu) per visą skyrimo laikotarpį (apskaičiuojama pagal 2011 m. kovo 29 d. Komisijos komunikatą⁽¹⁴⁾ arba pagalbos skyrimo metu taikytinas atitinkamas gaires) neviršija visų nemokamų apyvartinių taršos leidimų gavėjo išlaidų investicijoms (įmonių grupių lygmeniu). Jeigu visos išlaidos investicijoms yra mažesnės nei leidimų rinkos kaina arba nemokamų leidimų gavėjas nevykdo nacionaliniame plane numatytų kriterijų atitinkančių investicijų, jis privalo pervesti šį skirtumą priemonei, pagal kurią bus finansuojamos kitos nacionaliniame plane numatytos kriterijus atitinkančios investicijos; ir
  - e) pagalba neturi tokio neigiamo poveikio prekybos sąlygoms, kad būtų pažeistas bendrasis interesas, visų pirma tais atvejais, kai pagalba skiriama ribotam pagalbos gavėjų skaičiui arba kai dėl pagalbos gali sustiprėti pagalbos gavėjų padėtis rinkoje (įmonių grupių lygmeniu).

Skatinamasis poveikis

Skatinamojo poveikio reikalavimas laikomas įvykdytu investicijoms, pradėtoms vykdyti nuo 2009 m. birželio 25 d.

Tinkamos finansuoti išlaidos

41. Tinkamos finansuoti išlaidos turi neviršyti visų išlaidų nacionaliniame plane numatytoms investicijoms (materialiajam ir nematerialiajam turtui), kurios atitinka vienam pagalbos gavėjui išduotų nemokamų leidimų rinkos kainą (apskaičiuojamą pagal 2011 m. kovo 29 d. Komisijos komunikatą⁽¹⁵⁾ arba pagalbos skyrimo metu taikytinas atitinkamas gaires), neatsižvelgiant į susijusio įrenginio veiklos sąnaudų ir naudos santykį.

⁽¹²⁾ 2011 m. kovo 29 d. Komisijos komunikatas dėl nemokamų pereinamojo laikotarpio apyvartinių taršos leidimų išdavimo elektros energijos gamybos įrenginių operatoriams metodikos gairių pagal Direktyvos 2003/87/EB 10c straipsnio 3 dalį, C(2011) 1983 galutinis, 2011 3 29.

⁽¹³⁾ Komisijos komunikatas „Direktyvos 2003/87/EB 10c straipsnio neprivalomo taikymo gairės“ (OL C 99, 2011 3 31 p. 9).

⁽¹⁴⁾ Žr. 13 išnašą.

⁽¹⁵⁾ Žr. 13 išnašą.

Didžiausias pagalbos intensyvumas

42. Pagalba negali viršyti 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

3.4. Pagalba, susijusi su mažų įrenginių ir lignoninių neįtraukimu į ES ŠESD ATLPS

43. Pagalba, susijusi su mažų įrenginių arba lignoninių neįtraukimu į ES ŠESD ATLPS, nuo 2013 m. sausio 1 d. bus laikoma suderinama su vidaus rinka, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punkte, jeigu tiems mažiems įrenginiams ir lignoninėms bus taikomos priemonės, kuriomis tiek pat sumažinamas išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, kaip apibrėžta ŠESD ATLPS direktyvos 27 straipsnyje, ir jeigu valstybė narė tenkina ŠESD ATLPS direktyvos 27 straipsnyje nurodytas sąlygas.

Skatinamasis poveikis

44. Skatinamojo poveikio reikalavimas laikomas įvykdytu, jeigu tenkinamos visos 3.4 skirsnyje išdėstytos sąlygos.

3.5. Proporcingumas

45. Valstybė narė turi įrodyti, kad pagalbos gavėjui skirta pagalbos suma nėra didesnė nei būtina. Visų pirma, valstybė narė gali skirti mažesnio intensyvumo, nei minima šiose gairėse, pagalbą.

4. SUMAVIMAS

46. Šiose gairėse nustatytos viršutinės pagalbos ribos negali būti viršijamos, neatsižvelgiant į tai, ar visa parama finansuojama tik iš valstybės išteklių, ar ją iš dalies finansuoja Sąjunga.
47. Pagalbos, kuri pagal šias gaires laikoma suderinama, negalima skirti kartu su kita valstybės pagalba, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje, ar kitų formų finansavimu iš Sąjungos biudžeto, jeigu dėl tokio bendro finansavimo pagalbos intensyvumas yra didesnis, nei nustatyta šiose gairėse. Tačiau, jeigu pagalbos priemonių, kurioms taikomos šios gairės, tinkamos finansuoti išlaidos visiškai arba iš dalies atitinka kitos pagalbos tinkamas finansuoti išlaidas, bendrai finansuojamai pagalbos daliai pagal taikytinas taisykles bus nustatyta palankiausia pagalbos viršutinė riba.

5. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**5.1. Metinių ataskaitų teikimas**

48. Vadovaujantis 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 659/1999, nustatančiu išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles⁽¹⁶⁾, ir 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 794/2004⁽¹⁷⁾, įgyvendinančiu Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999, valstybės narės Komisijai turi teikti metines ataskaitas.

49. Be tuose reglamentuose nustatytų reikalavimų, metinėse ataskaitose apie pagalbos aplinkos apsaugai priemones turi būti pateikta toliau nurodyta papildoma informacija apie atitinkamas patvirtintas schemas. Visų pirma, metinėse ataskaitose valstybės narės privalo pateikti šią informaciją:

- pagalbos gavėjų pavadinimai ir jiems priklausantys remiami įrenginiai,
- sektorius (-iai) arba pasektorius (-iai), kuriame (-iuose) pagalbos gavėjas veikia,
- metai, už kuriuos mokama pagalba, ir metai, kuriais ta pagalba mokama,
- kiekvieno remiamo įrenginio susijusiame sektoriuje ar pasektoriuje *pradinis našumas*,
- *didelis pajėgumų išplėtimas* arba sumažinimas, jei taikoma,
- kiekvieno remiamo įrenginio susijusiame sektoriuje ar pasektoriuje gamybos apimtis kiekvienais metais, pagal kuriuos nustatomas *pradinis našumas*,

⁽¹⁶⁾ OL L 83, 1999 3 27, p. 1.

⁽¹⁷⁾ OL L 140, 2004 4 30, p. 1.

- kiekvieno remiamo įrenginio susijusiame sektoriuje ar pasektoriuje gamybos apimtis tais metais, už kuriuos mokama pagalba,
  - kitų kiekvieno remiamo įrenginio pagamintų produktų, kuriems netaikomi *elektros vartojimo efektyvumo santykiniai rodikliai*, gamybos apimtis kiekvienais metais, pagal kuriuos nustatomas *pradinis našumas* (jeigu bent dalis pagalbos skiriama taikant *atsarginį elektros vartojimo efektyvumo santykinį rodiklį*),
  - kiekvieno remiamo įrenginio *pradinis elektros vartojimas* (jeigu bent dalis pagalbos skiriama taikant *atsarginį elektros vartojimo efektyvumo santykinį rodiklį*),
  - elektros vartojimas kiekvienais metais, pagal kuriuos nustatomas *pradinis elektros vartojimas* (jeigu bent dalis pagalbos skiriama taikant *atsarginį elektros vartojimo efektyvumo santykinį rodiklį*),
  - įrenginio elektros vartojimas tais metais, už kuriuos mokama pagalba (jeigu bent dalis pagalbos skiriama taikant *atsarginį elektros vartojimo efektyvumo santykinį rodiklį*),
  - *išankstinė ESL kaina*, pagal kurią apskaičiuota kiekvienam pagalbos gavėjui skiriama pagalbos suma,
  - pagalbos intensyvumas,
  - išmetamo CO₂ kiekio koeficientas.
50. Komisija reguliariai stebės pagalbą įmonėms, veikiančioms sektoriuose ir pasektoriuose, kuriems dėl į elektros kainas įtraukiamų su ES ŠESD ATLPS leidimais susijusių išlaidų kyla didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, kaip aprašyta 3.1 skirsnyje. Tai darydama ji atnaujins informaciją apie perkeliamas netiesiogines išlaidas ir galimą poveikį anglies dioksido nutekėjimui.
51. Valstybių narių metinėse ataskaitose apie naujoms labai efektyviai veikiančioms elektrinėms, įskaitant elektrines, pritaikytas surinkti ir saugoti anglies dioksidą, skiriamą pagalbą turi būti pateikta ši informacija:
- pagalbos gavėjų pavadinimai,
  - kiekvienam pagalbos gavėjui skiriama pagalbos suma,
  - pagalbos intensyvumas,
  - patvirtinimas, kad pagalbos gavėjai tenkina 3.2 skirsnio 32 punkte nurodytas sąlygas, susijusias su pagalbos skyrimo laikotarpiu,
  - patvirtinimas, kad pagalbos gavėjai tenkina 3.2 skirsnio 36 punkte nurodytas sąlygas, susijusias su visos CCS grandinės įdiegimo pradžia iki 2020 m.

5.2. Skaidrumas

52. Komisijos nuomone, būtinos papildomos priemonės Sąjungoje skiriamos valstybės pagalbos skaidrumui didinti. Visų pirma reikia užtikrinti, kad valstybės narės, ūkinės veiklos vykdytojai, suinteresuotosios šalys ir Komisija galėtų lengvai susipažinti su išsamiais visų taikomų pagalbos aplinkos apsaugai schemų tekstais.
53. Tai galima padaryti sukūriant interneto svetaines. Todėl Komisija, tikrindama pagalbos schemas, sistemingai reikalaus, kad susijusios valstybės narės skelbtų išsamius visų galutinių pagalbos schemų tekstus internete ir praneštų Komisijai paskelbtų tekstų interneto adresu.

5.3. Stebėjimas

54. Valstybės narės privalo užtikrinti, kad būtų vedama išsami pagal visas priemones skiriamos pagalbos apskaita. Tokie apskaitos dokumentai, kuriuose turi būti pateikta visa informacija, reikalinga siekiant nustatyti, ar laikytasi sąlygų dėl tinkamų finansuoti išlaidų ir didžiausio leidžiamo pagalbos intensyvumo, turi būti saugomi 10 metų nuo pagalbos skyrimo dienos ir pateikiami Komisijai, jai paprašius.

5.4. Taikymo laikotarpis ir peržiūra

55. Komisija šias gaires taikys nuo kitos dienos po jų paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

56. Gairės bus taikomos iki 2020 m. gruodžio 31 d. Pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis, Komisija gali iki tos datos iš dalies pakeisti šias gaires dėl svarbių su konkurencijos ar aplinkos politika susijusių aplinkybių arba siekdama atsižvelgti į kitų Sąjungos sričių politiką ar tarptautinius įsipareigojimus. Visų pirma tokie pakeitimai gali būti būtini atsižvelgiant į būsimus tarptautinius susitarimus klimato kaitos srityje ir būsimus su klimato kaita susijusius Sąjungos teisės aktus. Komisija šių gairių peržiūrą gali atlikti kas dvejus metus nuo jų priėmimo.
57. Komisija taikys šias gaires visoms pagalbos priemonėms, apie kurias pranešta ir dėl kurių ji turi priimti sprendimą po to, kai gairės bus paskelbtos Oficialiajame leidinyje, net jei apie projektus pranešta iki gairių paskelbimo. Neteisėtai pagalbai Komisija taikys taisykles, nustatytas Komisijos pranešime dėl taisyklių, taikomų vertinant neteisėtą valstybės pagalbą, nustatymo ⁽¹⁸⁾.

⁽¹⁸⁾ OL C 119, 2002 5 22, p. 22.

I PRIEDAS

Apibrėžtys

Šiose gairėse vartojamų terminų apibrėžtys:

- pagalba – visus Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus atitinkanti priemonė,
- pagalbos skyrimo laikotarpis – vieneri ar keleri metai 2013–2020 m. laikotarpiu. Jeigu valstybė narė pageidauja skirti pagalbą trumpesnį laikotarpį, ji turėtų atskaitiniu laikotarpiu laikyti pagalbos gavėjų ūkinius metus ir skirti pagalbą kartą per metus,
- didžiausias pagalbos intensyvumas – visa pagalbos suma, išreikšta tinkamų finansuoti išlaidų procentine dalimi. Visi naudojami skaičiai turi būti neatskaičius mokesčių ar kitų rinkliavų. Kai pagalba skiriama ne subsidijos forma, pagalbos dydis pagal vertę turi būti pagalbos subsidijos ekvivalentas. Dalimis išmokama pagalba turi būti apskaičiuojama visa grynąja dabartine verte pirmosios išmokos dalies mokėjimo metu, taikant atitinkamą Komisijos nustatytą orientacinę palūkanų normą vėlesnei vertei diskontuoti. Pagalbos intensyvumas apskaičiuojamas kiekvienam pagalbos gavėjui,
- autogamyba – elektros energijos gamyba naudojant įrenginį, kuris neatitinka elektros energijos gamybos įrenginių kriterijų, kaip apibrėžta Direktyvos 2003/87/EB 3 straipsnio u punkte,
- pagalbos gavėjas – pagalbą gaunanti įmonė,
- pritaikytas – surinkti ir saugoti anglies dioksidą – reiškia, kad įrenginio operatorius įrodė turintis tinkamą vietą surinktam CO₂ saugoti, kad transportavimo įrenginius techniniu ir ekonominiu požiūriu galima naudoti CO₂ transportuoti ir kad, atsižvelgiant į technines ir ekonomines galimybes, įrenginio vietoje galima įrengti CO₂ surinkimo įrangą, kai tik bus patvirtintos atitinkamos rinkos paskatos nustatant CO₂ kainos ribas. Tam, kad įrenginį būtų galima laikyti *pritaikytu* surinkti ir saugoti anglies dioksidą, visų pirma reikia:
  - įrodyti technines galimybes įrengti CO₂ surinkimo įrangą. Atlikti įrenginio vietos techninį tyrimą, kuriame būtų pateikti pakankamai išsamūs inžineriniai duomenys, patvirtinantys, kad techniniu požiūriu šiame objekte galima tinkamai įrengti CO₂ surinkimo įrangą, kuri, taikant vieno ar kelių tipų technologiją, patvirtintą nekomerciniu lygmeniu arba kurios eksploatacinės savybės pripažįstamos kaip patikimos, surinktų 85 % ar daugiau išmetamo CO₂ kiekio,
  - kontroliuoti pakankamai didelę papildomą erdvę įrenginio vietoje, kur bus įrengta CO₂ surinkimo įranga,
  - nurodyti vieną ar kelis vamzdinius ar kitus transportavimo įrenginius, kuriais techniniu ir ekonominiu požiūriu būtų galima transportuoti CO₂ į saugią geologinio saugojimo saugyklą,
  - nurodyti galimą (-as) surinkto CO₂ geologinio saugojimo vietą (-as), kuri (-ios) įvertinta (-os) kaip tinkama (-os) saugoti visą surenkamą CO₂ kiekį visą numatytą įrenginio naudojimo trukmę,
  - remiantis ekonominiu vertinimu įrodyti ekonomines galimybes įrengti integruotą CCS sistemą, atitinkančią visą / dalinį objekto eksploatacinį pajėgumą. Atlikus šį vertinimą turėtų būti surinkta duomenų pagrindai veiksnių eigai numatyti, atsižvelgiant į CO₂ kainų prognozes, atliekant techninius tyrimus nustatytų technologijų ir saugojimo galimybių įgyvendinimo sąnaudas, jų paklaidas ir numatomas veiklos įplaukas. Atikus šį vertinimą bus nustatytos aplinkybės, kuriomis CCS įrangą ekonominiu požiūriu būtų įmanoma eksploatuoti visą siūlomo įrenginio naudojimo trukmę. Vertinime turėtų taip pat būti galimas anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijų diegimo planas, kuriame, be kita ko, būtų pateiktas galimas darbų iki įrangos paleidimo tvarkaraštis,
  - įrodyti, kad galima gauti visus susijusius leidimus anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijoms diegti, ir nurodyti su šių leidimų gavimu susijusias procedūras ir terminus,
- aplinkos apsauga – veiksmai, kuriais siekiama kompensuoti aplinkai arba gamtos ištekliams padarytą žalą, kurią lėmė pagalbos gavėjo veikla, arba tokios žalos išvengti, sumažinti jos riziką arba pradėti veiksmingiau naudoti gamtos išteklius, įskaitant energiją taupančias priemones, ir vartoti energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių,
- Europos Sąjungos leidimas (ESL) – apyvartinis leidimas, kuris suteikia teisę per tam tikrą laikotarpį į aplinką išmesti vieną toną CO₂ ekvivalento,
- bendroji pridėtinė vertė (BPV) – bendroji pridėtinė vertė faktorinėmis kainomis, o tai yra našumo vertė atėmus tarpinio vartojimo vertę. Tai yra rodiklis, iš kurio matyti, kaip pavieniai gamintojai, pramonės šakos ar sektoriai prisideda prie BVP. BPV faktorinėmis kainomis – BPV rinkos kainomis atėmus visus netiesioginius mokesčius ir pridėjus visas subsidijas. Pridėtinę vertę faktorinėmis kainomis galima apskaičiuoti pagal apyvartą, pridėjus kapitalizuotą produkciją, pridėjus kitas veiklos pajamas, pridėjus arba atėmus atsargų pokyčius, atėmus pirktų prekių ir paslaugų vertę, atėmus kitus su apyvarta susijusius, bet neišskaitytus produktų mokesčius ir atėmus su gamyba

- susijusius muitus ir mokesčius. Taip pat ją galima apskaičiuoti pagal bendrąjį likutinį perteklių, pridėjus personalo sąnaudas. Į pridėtinę vertę neįtraukiamos įmonių sąskaitose prie finansinių arba ypatingųjų pajamų ir išlaidų priskiriamos pajamos ir išlaidos. Pridėtinė vertė faktorišiais kainomis apskaičiuojama kaip bendra pridėtinė vertė, kadangi vertės patikslinimai (pvz., nusidėvėjimas) neatimami ⁽¹⁾,
- visos anglies dioksido surinkimo ir saugojimo grandinės (CCS grandinės) įdiegimas – jos įrengimas ir faktinis CO₂ surinkimo, transportavimo ir saugojimo pradėjimas,
  - maži įrenginiai – įrenginiai, kurie – pagal kompetentingai institucijai trejus metus iki pranešimo apie lygiavertes priemones pagal ŠESD ATLPD direktyvos 27 straipsnio 1 dalies a punktą pateiktas ataskaitas – per metus į aplinką išmeta mažiau nei 25 000 tonų CO₂ ekvivalento (išskyrus deginant biomasę į aplinką išskiriamus išmetamuosius teršalus) ir kurių šiluminė galia deginant kurą yra mažesnė nei 35 MW,
  - darbų pradžia – statybos darbų pradžia arba pirmasis tvirtas įsipareigojimas užsakyti įrangą, išskyrus pirmines galimybių studijas,
  - materialusis turtas – kai reikia apskaičiuoti tinkamas finansuoti išlaidas, investicijas į žemę, pastatus, elektrinę ir įrangą,
  - nematerialusis turtas – kai reikia apskaičiuoti tinkamas finansuoti išlaidas, technologijų perdavimo įsigyjant veiklos licencijas ar patentuotą arba nepatentuotą techninę informaciją išlaidos, jeigu laikomasi šių sąlygų:
    - atitinkamas nematerialusis turtas yra nusidėvintis turtas,
    - šis turtas įsigyjamas rinkos sąlygomis iš įmonės, kuriai pirkėjas negali daryti įtakos nei tiesiogiai, nei netiesiogiai,
    - šis turtas turi būti įtrauktas į įmonės turtą, likti pagalbos gavėjo įmonėje ir turi būti ten naudojamas ne mažiau kaip penkerius metus. Ši sąlyga netaikoma, jeigu nematerialusis turtas techniniu požiūriu yra pasenęs. Jeigu per tuos penkerius metus nematerialusis turtas parduodamas, gautos pajamos turi būti atimtos iš tinkamų finansuoti išlaidų ir prirėkus turi būti grąžinta visa pagalba arba jos dalis,
  - prekybos intensyvumas – viso eksporto į trečiąsias šalis ir importo iš jų vertės sumos ir visos Sąjungos rinkos dydžio (Sąjungos įmonių metinės apyvartos vidaus rinkoje ir viso importo iš trečiųjų šalių sumos) santykis, remiantis Eurostato statistiniais duomenimis,
  - išankstinė ESL kaina (EUR) – metų, einančių prieš metus, už kuriuos skiriama pagalba, sausio 1 d.–gruodžio 31 d. tam tikroje ES anglies dioksido biržoje kasdien buvusių išankstinių ESL kainų (uždarymo kainų) už pristatymą metų, už kuriuos skiriama pagalba, gruodžio mėn. vidurkis. Pvz., 2016 m. skiriamos pagalbos atveju tai yra tam tikroje ES anglies dioksido biržoje 2015 m. sausio 1 d.–gruodžio 31 d. buvusių 2016 m. gruodžio mėn. ESL uždarymo kainų vidurkis,
  - išmetamo CO₂ kiekio koeficientas (tCO₂/MWh) – tai skirtingose geografinėse teritorijose iš iškastinio kuro gaminamos elektros energijos taršos anglies dioksidu intensyvumo svertinis vidurkis. Ši reikšmė turi atspindėti tam tikroje geografinėje teritorijoje naudojamo iškastinio kuro rūšių derinį. CO₂ koeficientas apskaičiuojamas energetikos pramonės išmetamo CO₂ ekvivalento kiekį dalijant iš naudojant iškastinį kurą pagaminto bendro elektros energijos kiekio (TWh). Šiose gairėse teritorijos apibrėžiamos kaip geografinės zonos: a) kurios apima kelias rinkos dalis, susietas elektros energijos biržomis; arba b) kuriose nėra deklaruotų perkrovų ir, abiem atvejais, valandinės kitos dienos elektros energijos biržos kainos eurais (taikant Europos Centrinio Banko tos dienos galiojančius valiutų kursus) tose zonos didelės dalies visų valandų per metus atveju skiriasi ne daugiau kaip 1 %. Taip diferencijuojant duomenis pagal regioną atsižvelgiama į iškastinį kurą naudojančių elektrinių reikšmę galutinei didmeninei rinkoje nustatyta kainai ir jų, kaip elektrinių su ribinėmis sąnaudomis, įtaką elektros energijos supirkimo tvarkai. Tai, kad dvi valstybės narės prekiauja elektra, savaime nereiškia, kad jos sudaro viršnacionalinį regioną. Atsižvelgiant į susijusių duomenų stoką šalių regionų lygmeniu, geografinės teritorijos turi apimti visą vienos arba kelių valstybių narių teritoriją. Remiantis šiais kriterijais, galima išskirti šias geografines teritorijas: Šiaurės Europos regioną (Švedija, Suomija ir Norvegija), Vidurio ir Vakarų Europos regioną Nr. 1 (Belgija, Liuksemburgas, Prancūzija), Vidurio ir Vakarų Europos regioną Nr. 2 (Vokietija, Austrija, Nyderlandai), Pirėnų pusiasalį (Portugalija, Ispanija), Čekijos ir Slovakijos regioną (Čekija ir Slovakija) ir visų kitų pavienių valstybių narių geografines teritorijas. Susiję didžiausi regioniniai CO₂ koeficientai išvardyti IV priede,
  - pradinis našumas (tonomis per metus) – vidutinė įrenginio gamybos apimtis per ataskaitinį 2005–2011 m. laikotarpį (pradinis našumas) tiems įrenginiams, kurie veikė visus 2005–2011 m. laikotarpio metus. Tam tikrų kalendorinių metų (pvz., 2009 m.) galima neįtraukti į septynerių metų ataskaitinį laikotarpį. Jeigu 2005–2011 m. įrenginys neveikė bent vienerius metus, jo pradinis našumas bus apibrėžiamas kaip metinė gamybos apimtis, kol dokumentuose bus užregistruoti ketveri jo veiklos metai, o vėliau pradinis našumas bus apibrėžiamas kaip ankstesnių trejų to laikotarpio metų gamybos apimties vidurkis. Jeigu pagalbos skyrimo laikotarpiu įrenginio gamybos pajėgumai labai išplečiami (kaip apibrėžta šiose gairėse), pradinis našumas gali būti padidintas proporcingai pagal tą pajėgumų išplėtimą. Jeigu

⁽¹⁾ Kodas 12 15 0 pagal teisinį pagrindą, nustatytą 1996 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamente (EB, Euratomas) Nr. 58/97 dėl verslo struktūros statistikos.

įrenginio gamybos apimties lygis tam tikrais kalendoriniais metais sumažinamas 50–70 %, palyginti su pradiniu našumu, įrenginiui skiriama tik pusė pradinį našumą atitinkančios pagalbos sumos. Jeigu įrenginio gamybos apimties lygis tam tikrais kalendoriniais metais sumažinamas 75–90 %, palyginti su pradiniu našumu, įrenginiui skiriama tik 25 % pradinį našumą atitinkančios pagalbos sumos. Jeigu įrenginio gamybos apimties lygis tam tikrais kalendoriniais metais sumažinamas 90 % arba daugiau, palyginti su pradiniu našumu, įrenginiui pagalba neskiriama,

- pradinis elektros vartojimas (MWh) – vidutinis įrenginio elektros vartojimas (įskaitant elektros vartojimą, susijusį su rangovų produktų, atitinkančių pagalbos skyrimo kriterijus, gamyba) per ataskaitinį 2005–2011 m. laikotarpį (pradinis elektros vartojimas); taikoma įrenginiams, kurie veikė visais 2005–2011 m. laikotarpio metais. Tam tikrų kalendorinių metų (pvz., 2009 m.) galima neįtraukti į septynerių metų ataskaitinį laikotarpį. Jeigu 2005–2011 m. įrenginys neveikė bent vienerius metus, jo pradinis elektros vartojimas bus apibrėžiamas kaip metinis elektros vartojimas, kol dokumentuose bus užregistruoti ketveri jo veiklos metai, o vėliau pradinis elektros vartojimas bus apibrėžiamas kaip ankstesnių trejų metų, kai įrenginio veikla užregistruota dokumentuose, elektros vartojimo vidurkis. Jeigu pagalbos skyrimo laikotarpiu įrenginio gamybos pajėgumai labai išplečiami, pradinis elektros vartojimas gali būti padidintas proporcingai pagal tą pajėgumų išplėtimą. Jeigu įrenginio gamybos apimties lygis tam tikrais kalendoriniais metais sumažinamas 50–70 %, palyginti su pradiniu našumu, įrenginiui skiriama tik pusė pradinį elektros vartojimą atitinkančios pagalbos sumos. Jeigu įrenginio gamybos apimties lygis tam tikrais kalendoriniais metais sumažinamas 75–90 %, palyginti su pradiniu našumu, įrenginiui skiriama tik 25 % pradinį elektros vartojimą atitinkančios pagalbos sumos. Jeigu įrenginio gamybos apimties lygis tam tikrais kalendoriniais metais sumažinamas 90 % arba daugiau, palyginti su pradiniu našumu, įrenginiui pagalba neskiriama,
- didelis pajėgumų išplėtimas – didelis įrenginio pradinio įrengtojo pajėgumo padidinimas, kai tenkinamos visos šios sąlygos:
  - atliekami vienas ar daugiau atpažįstamų fizinių pokyčių, susijusių su jo technine konfigūracija ir veikimu, kurie yra ne vien esamos gamybos linijos pakeitimas, ir
  - įrenginys gali veikti bent 10 % didesniu pajėgumu, palyginti su pradiniu įrengtuoju pajėgumu prieš pakeitimą, o šis didesnis pajėgumas gautas iš fizinio kapitalo investicijų (arba kelių laipsniškai didinamų fizinio kapitalo investicijų),

Nacionalinei pagalbą skiriančiai institucijai turi būti pateikti įrenginio įrodymai, iš kurių aiškėtų, kad laikomasi didelio pajėgumų išplėtimo kriterijų ir kad didelį pajėgumų išplėtimą patikrinęs nepriklausomas tikrintojas tokį išplėtimą laiko tinkamu. Tikrinant turėtų būti atsižvelgiama į įrenginio duomenų tikrumą, patikimumą ir tikslumą, o pabaigus patikrą pateikiama patikros išvada, kurioje priimtinais užtikrinama, ir turėtų būti pateikta tikrinimo išvada, kurioje, suteikus priimtinais užtikrinimą, būtų nurodoma, kad pateiktuose duomenyse nėra esminių neteisingų pareiškimų,

- elektros vartojimo efektyvumo santykinis rodiklis (MWh produkcijos tonai, apibūdinama Prodcom 8 ženklų lygmenis kodu) – naudojant elektros vartojimo požiūriu efektyviausius konkretaus produkto gamybos metodus suvartota elektra tonai produkto pagaminti; kriterijus atitinkančių sektorių, kuriuose elektros energijos ir kuro pakeičiamumas nustatytas Komisijos sprendime 2011/278/ES ⁽¹⁾, produktams taikoma elektros vartojimo efektyvumo santykinio rodiklio apibrėžtis nustatoma pagal tokias pačias sistemos ribas, atsižvelgiant tik į elektros energijos dalį. Produktų, priskiriamų kriterijus atitinkantiems sektoriams ir pasektoriams, atitinkami elektros vartojimo efektyvumo santykiniai rodikliai išvardyti III priede,
- atsarginis elektros vartojimo efektyvumo santykinis rodiklis – pradinio elektros vartojimo procentinė dalis. Šis parametras nustatomas Komisijos sprendimu kartu su elektros vartojimo efektyvumo santykiniais rodikliais. Šis rodiklis atitinka vidutinį išmetamųjų teršalų sumažėjimą taikant elektros vartojimo efektyvumo santykinius rodiklius (elektros vartojimo santykinis rodiklis / *ex ante* elektros vartojimas). Jis taikomas visiems produktams, priskiriamų kriterijus atitinkantiems sektoriams ar pasektoriams, tačiau kurių elektros vartojimo efektyvumo santykiniai rodikliai neapibrėžti.

⁽¹⁾ 2011 m. balandžio 27 d. Komisijos sprendimas 2011/278/ES, kuriuo nustatomos suderinto nemokamo apyvartinių taršos leidimų suteikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnį pereinamojo laikotarpio Sąjungos taisyklės, (OL L 130, 2011 5 17, p. 1). Šio sprendimo I.2 priede išvardyti produktai, kuriuos gaminant naudojama kurą arba bent jo dalį galima pakeisti kitos rūšies kuru.

II PRIEDAS

Sektoriai ir pasektoriai, kuriems *ex ante* kyla didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika dėl netiesioginių su išmetamaisiais teršalais susijusių išlaidų

Taikant šias gaires, pagalbos gavėjo įrenginiui gali būti skiriama valstybės pagalba už netiesiogines su išmetamaisiais teršalais susijusias išlaidas pagal šių gairių 3.3 skirsnį, tik jeigu jis veikia viename iš toliau išvardytų sektorių ir pasektorių. Laikoma, kad jokie kiti sektoriai ir pasektoriai tokios pagalbos skyrimo kriterijų neatitinka.

	NACE kodas ⁽¹⁾	Apibūdinimas
1.	2742	Aliuminio gamyba
2.	1430	Mineralinių iškasenų chemijos pramonei ir trąšoms gaminti kasyba
3.	2413	Kitų neorganinių chemikalų gamyba
4.	2743	Švino, cinko ir alavo gamyba
5.	1810	Odinių drabužių siuvimas
6.	2710	Tomo ketaus ir plieno bei ferolydinių gamyba, įskaitant besiūlius plieno vamzdžius
7.	2112	Popieriaus ir kartono gamyba
8.	2415	Trąšų ir azoto junginių gamyba
9.	2744	Vario gamyba
10.	2414	Kitų pagrindinių organinių chemikalų gamyba
11.	1711	Medvilnės pluoštų verpimas
12.	2470	Cheminių pluoštų gamyba
13.	1310	Geležies rūdų kasyba
14.		Toliau išvardyti pirminių formų plastiko gamybos sektoriaus (2416) pasektoriai:
	24161039	mažo tankio polietilenas,
	24161035	linijinis mažo tankio polietilenas,
	24161050	didelio tankio polietilenas,
	24165130	polipropilenas,
	24163010	polivinilchloridas,
	24164040	polikarbonatas.
15.		Toliau nurodytas plaušienos gamybos sektoriaus (2111) pasektorius:
	21111400	mechaninė plaušiena.

⁽¹⁾ Pagal NACE (1.1 redakcija) http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_CLS_DLD&StrNom=NACE_1_1&StrLanguageCode=EN&StrLayoutCode=HIERARCHIC

Metodikos, kuria nustatomi pagalbos skyrimo kriterijus atitinkantys sektoriai ir pasektoriai, paaiškinimas

1. Vadovaujantis ŠESD ATPLS direktyvos 10a straipsnio 15 dalimi, taikant šias gaires kiekybiniu pagrindu, laikomasi nuostatos, kad į pirmiau pateiktą lentelę įrašytam sektoriui arba pasektoriui kyla didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, jeigu prekybos su trečiosiomis šalimis intensyvumas yra didesnis kaip 10 %, o dėl visų įgyvendinant ŠESD ATPLS direktyvą patirtų netiesioginių papildomų išlaidų smarkiai, t. y. ne mažiau kaip 5 %, padidėtų gamybos sąnaudos, kurios apskaičiuojamos kaip bendrosios pridėtinės vertės dalis.

2. Apskaičiuojant netiesiogines išlaidas, kai siekiama nustatyti jų atitiktį kriterijams pagal šias gaires, laikomasi tokios pat prielaidos dėl CO₂ kainos ir taikomas toks pat vidutinis ES išmetamo CO₂ kiekio koeficientas, koks nurodytas Komisijos sprendime 2010/2/ES ⁽¹⁾. Naudojami tie patys kiekvieno sektoriaus ar pasektorio prekybos, gamybos ir pridėtinės vertės duomenys, kurie nurodyti Komisijos sprendime 2010/2/ES. Prekybos intensyvumas apskaičiuojamas atsižvelgiant į eksportą į visas ES nepriklausančias šalis ir importą iš jų, neatsižvelgiant į tai, ar šios šalys apmokestina CO₂, ar ne (taikydamos anglies dioksido mokesčius ar į ŠESD ATLPS panašias didžiausio leidžiamo išmetamųjų teršalų kiekio nustatymo ir leidimų prekybos sistemas). Taip pat laikomasi prielaidos, kad 100 % su CO₂ susijusių išlaidų bus įtraukiama į elektros kainas.
3. Panašiai kaip ŠESD ATLPS direktyvos 10a straipsnio 17 dalies nuostatų atveju, sprendžiant, ar į pirmiau pateiktą lentelę įrašytas sektorius arba jo pasektorius atitinka kriterijus, sektorių vertinimas pagal 1 punkte nurodytus kiekybinius kriterijus papildytas kokybinio vertinimu, jei yra reikšmingų duomenų, o pramonės atstovai arba valstybės narės pateikė pakankamai patikimus ir pagrįstus teiginius pagalbos skyrimo kriterijų atitiktį pagrindžiančius kokybinius kriterijus pritaikyti atliekant, visų pirma, ribinių sektorių vertinimą, t. y. vertinant NACE-4 skaitmenų kodais žymimus sektorius, kurie patiria didesnes, t. y. 3–5 %, netiesiogines su išmetamaisiais teršalais susijusias išlaidas ir kurių prekybos intensyvumas yra ne mažesnis kaip 10 %; antra, vertinant sektorius ir pasektorius (ir PRODCOM lygmeniu ⁽²⁾), kurių oficialių duomenų nėra arba jie yra prastos kokybės; trečia, vertinant sektorius ir pasektorius (ir PRODCOM lygmeniu), kuriuos įvertinus pagal kiekybinius kriterijus gauta nepakankamai duomenų. Neatsižvelgta į sektorius arba pasektorius, kurių netiesioginės CO₂ išlaidos mažesnės nei 1 %.
4. Atliekant kokybinių pagalbos skyrimo kriterijų vertinimą, daugiausia dėmesio skirta, visų pirma, nesimetriškam CO₂ išlaidų poveikiui kaip bendrosios pridėtinės vertės daliai. Nesimetriškas išlaidų poveikis turi būti pakankamai didelis, kad lemtų didelę anglies dioksido nutekėjimo riziką dėl netiesioginių CO₂ išlaidų. Laikyta, kad šį kriterijų atitinka didesnės nei 2,5 % netiesioginės CO₂ išlaidos. Be to, atsižvelgta į turimus su rinka susijusius duomenis, iš kurių aiškėja, kad sektorius (pasektorius) negali perkelti netiesioginių su išmetamaisiais teršalais susijusių išlaidų savo klientams taip, kad konkurentai trečiojoje šalyje neperimtų didelės rinkos dalies. Laikyta, kad antrojo kriterijaus atitiktį būtina didelis (ne mažiau kaip 25 %) prekybos intensyvumas, pasirinktas objektyviu rodikliu. Be to, pagal antrą kriterijų būtina pagrįsta informacija, iš kurios aiškėtų, kad susijęs ES sektorius nedaro poveikio nustatytomis kainomis, (pvz., prekių biržose nustatytos kainos arba kainų makroregionuose tarpusavio santykis); tokie įrodymai papildoma kita informacija (jeigu yra) apie tarptautinės paklausos ir pasiūlos situaciją, transporto išlaidas, pelno dydį ir galimybes išmesti mažiau CO₂. Galiausiai atsižvelgta į Komisijos sprendime 2011/278/ES ⁽³⁾ nustatytą elektros energijos ir kuro pakeičiamumą sektoriaus produktams.
5. Pagal kokybinio ir kiekybinio vertinimų rezultatus parengtas šiame priede pateiktas pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančių sektorių ir pasektorių sąrašas, kuris yra baigtinis ir gali būti peržiūrėtas tik persvarstant šias gaires laikotarpio viduryje.

⁽¹⁾ 2009 m. gruodžio 24 d. Komisijos sprendimas, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB nustatomas sektorių ir pasektorių, kuriems kyla didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, sąrašas (OL L 1, 2010 1 5, p. 10).

⁽²⁾ Bendrijos gamybos sąrašas, interneto adresas http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=PRD_2010&StrLanguageCode=EN&IntPcKey=&StrLayoutCode=HIERARCHIC

⁽³⁾ 2011 m. balandžio 27 d. Komisijos sprendimas 2011/278/ES, kuriuo nustatomos suderinto nemokamo apyvartinių taršos leidimų suteikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnį pereinamojo laikotarpio Sąjungos taisyklės, (OL L 130, 2011 5 17, p. 1). Šio sprendimo I.2 priede išvardyti produktai, kuriuos gaminant naudojama kurą arba bent jo dalį galima pakeisti kitos rūšies kuru.

III PRIEDAS

Produktų, priskiriamų II priede nurodytiems NACE kodams, elektros vartojimo efektyvumo santykiniai rodikliai

NACE kodas	Prodcom 8 ženklų lygmens kodu apibūdinamas produktas	Santykinis rodiklis MWh/T
	[1 produktas] ... [2 produktas] ... [3 produktas] ...	... [t]
	[1 produktas] ... [2 produktas] ... [3 produktas] ...	
	[1 produktas] ... [2 produktas] ... [3 produktas] ...	
	[1 produktas] ... [2 produktas] ... [3 produktas] ...	

IV PRIEDAS

Didžiausi regionų išmetamo CO₂ kiekio koeficientai skirtingose geografinėse teritorijose (tCO₂/MWh)

		Elektros energija
Centrinė Vakarų Europa	Austrija, Belgija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Prancūzija, Vokietija	0,76
Čekija ir Slovakija	Čekija, Slovakija	1,06
Pirėnų pusiasalis	Ispanija, Portugalija	0,57
Skandinavija	Danija, Norvegija, Suomija, Švedija	0,67
Bulgarija		1,12
Kipras		0,75
Estija		1,12
Graikija		0,82
Vengrija		0,84
Airija		0,56
Italija		0,60
Latvija		0,60
Lietuva		0,60
Malta		0,86
Lenkija		0,88
Rumunija		1,10
Slovėnija		0,97
Jungtinė Karalystė		0,58

Aiškinamoji pastaba dėl didžiausių regionų išmetamo CO₂ kiekio koeficientų

Siekiant užtikrinti, kad visiems elektros tiekimo šaltiniams būtų taikomos vienodos sąlygos, ir išvengti galimų piktnaudžiavimo atvejų, visiems elektros tiekimo šaltiniams (autogamybos įrenginiams, pagal sutartį elektrą tiekiančioms elektrinėms, elektros energijos tinklui) ir visiems pagalbos gavėjams susijusiose valstybėse narėse bus taikomas tas pats išmetamo CO₂ kiekio koeficientas.

Taikant metodą, pagal kurį nustatoma didžiausia pagalbos suma, atsižvelgiama į kurą deginančių įrenginių tiekiamos elektros energijos išmetamo CO₂ kiekio koeficientą skirtingose geografinėse teritorijose. Taip diferencijuojant duomenis pagal regioną atsižvelgiama į iškastinį kurą naudojančių elektrinių reikšmę galutinei didmeninėje rinkoje nustatyta kainai ir jų, kaip elektrinių su ribinėmis sąnaudomis, įtaką elektros energijos supirkimo tvarkai.

Komisija iš anksto nustatė regioninį (-ius) išmetamo CO₂ kiekio koeficientą (-us), kurie atitinka maksimalias vertes pagalbos sumai apskaičiuoti. Tačiau valstybės narės gali taikyti mažesnę išmetamo CO₂ kiekio koeficientą visiems pagalbos gavėjams savo teritorijoje.